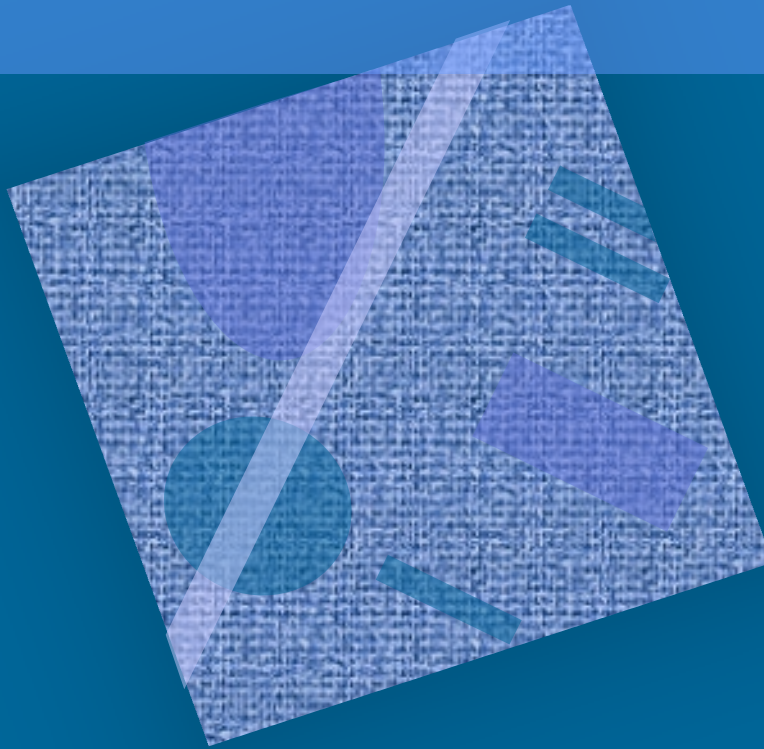

Luento 9 (verkkoluento 10)

Käännös, linkitys ja lataus

Ohjelmasta prosessiin

Käännösyksikkö

Kääntämisen vaiheet

Makrot, literaalit

Staattinen ja dynaaminen
linkitys

Nimien sidonta

Lausekielestä suoritukseen

Käännös
lausekie-
lestä

Linkitys
muiden
ja kirjasto-
moduulien
kanssa

Lataus
muistiin
prosessia
varten

Käännösyksikkö

Lausekielinen ohjelma tai moduuli
osoitteet: symbolit

myprog.c

Objektimoduuli

Käännetty ohjelma (konekielellä)
osoitteet: lineaariset (per moduuli)

myprog.obj

Ajomoduuli

osoitteet: lineaariset,
osa puutteellisia (?)

myprog.exe

Prosessi

Suorituskelpoinen ohjelma
osoitteet: lineaariset (virt. avar.?)

prog.c

prog.o

math.l

prog

Objektimoduuli

- Konekielinen koodi
 - moduulin sisäiset viitteet paikallaan (lineaarisessa muistiavaruudessa)
 - moduulin ulkopuoliset viitteet merkitty
- Linkitystä varten:
 - tiedot niiden osoitteiden sijainneista, jotka täytyy päivittää, kun moduulin osoiteavaruus yhdistetään jonkin toisen moduulin osoiteavaruuden kanssa linkityksessä **RELOCATION TABLE**
 - tiedot viittauksista moduulin ulkopuolelle **IMPORT**
 - tiedot moduulin kohdista, joihin saa viitata ulkopuolelta **EXPORT**
 - symbolitaulu **SYMBOL TABLE**

Symbolitaulu

- Kääntäjä generoi
- Ylläpidetään linkityksen aikana
- Joskus ylläpidetään myös latauksen jälkeen virheilmoitusten tekemistä varten
 - ohjelmien kehitysympäristöt ylläpitävät symbolitaulua koko ajan
- Jätetään pois valmiista ohjelmasta
 - vie turhaa tilaa

Makrot

- Helpottavat ohjelmointia, toistuva koodisarja
- Voivat sisältää parametreja
 - useimmiten nimiparametreja (call-by-name)
- Käsitellään ennen kääntämistä
 - eivät kuulu konekieleen
 - makron ”kutsu” (käyttö) korvataan makron rungolla
- Esimerkkejä
 - swap
 - aliohjelmien prologi ja epilogi
 - itse tehdyt, kääntäjän käyttämät
- Erot aliohjelmiin
 - Kutsu ajankohta, call/return, koodien lukumäärä

Literaalit

- Korkean tason kielissä kaikki isot vakiot ovat literaaleja `N := 35000;` `var myStr = "literal"`
 - kääntäjän pitäisi estää literaalien muuttaminen

`FortranX: 5 = 6;`

`LOAD R1, six`
`STORE R1, five`

???

- literaalia ei saisi välittää viiteparametrina
 - aliohjelma voisi muuttaa sen arvoa? `Java string?`
- Joissakin symb. konekielissä literaalien implisiittinen (automaattinen) määrittely
 - helpommin luettavaa koodia
 - literaalin 234567 tilanvaraus automaattisesti

`Load R14, =F'234567'`

Assembler käänös

- 1. vaihe:
 - laske käskyjen tilanvaraukset
 - generoi symbolitaulu, muut taulut
- 2. vaihe
 - generoi lopullinen objektimoduuli
 - tulosta symbolinen konekielinen listaus
 - generoi taulut linkitystä varten
 - anna virheilmoitukset
- 3. vaihe
 - koodin optimointi
 - voi olla oikeasti ennen 2. vaihetta tai sen yhteydessä

Korkean tason kielen käännös

- Enemmän vaihteita

- Syntaktisten alkioden etsintä

- Syntaksipuun generointi ja jäsenitys

- Lauseiden tunnistaminen syntaksipuun avulla

- Välikielen (välikoodin) generointi (ei aina)

Välikieliesitys ja symbolitaulut

- Koodin generointi

- ei (yleensä) Java-ohjelmille

(front end)

(back end)

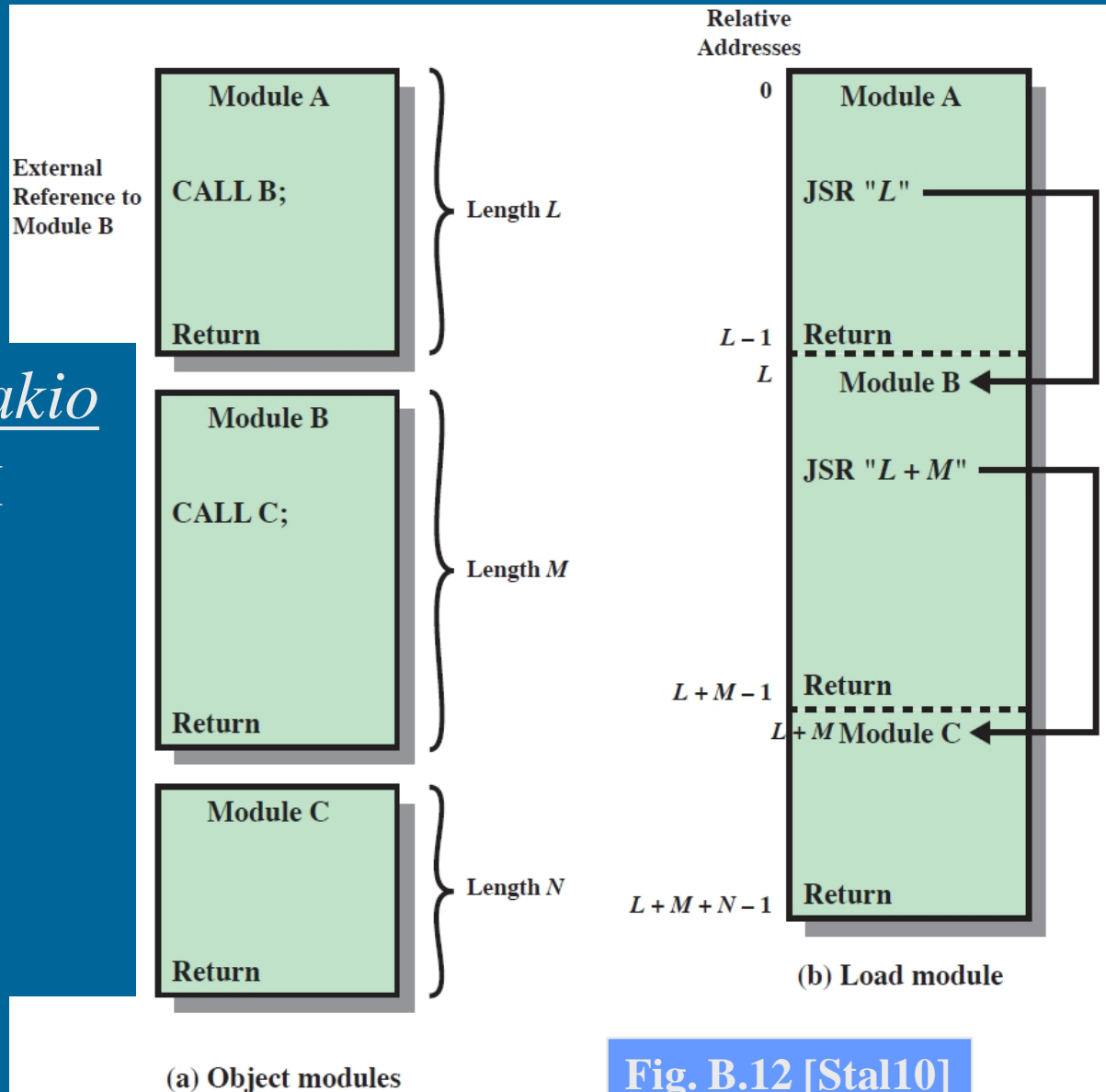
Lisää
tietoa?

Kääntäjien
ja ohj. kielten
kurssit

Linkitys

- Uudelleensijoitusvakio
 - A: 0, B: L, C: L+M
- Lisää vakio kunkin moduulin sisäisiin viitteisiin
- Moduulien väliset viitteet oikein

Staattinen ja dynaaminen linkitys

- Staattinen linkitys

- Kaikki ohjelmakoodissa viitatus moduulit ja kirjastorutiinit on linkitetty ennen suoritusta
- Iso ajomoduuli
 - mukana moduuleja, joihin ei yhdellä suorituskerralla tule lainkaan viittauksia

- Dynaaminen linkitys

- Kutsukohdat muihin moduuleihin jätetään auki
- Pienempi ajomoduuli, mutta hitaampi suorittaa
- Viittaus ”ratkaisemattomaan” (eli ei-linkitettyyn) moduuliin ratkotaan suoritusaikana
 - suoritus keskeytyy ja puuttuva moduuli linkitetään paikalleen (kaikki viittaukset siihen korjataan kuntoon)

Lataus

- Ajomoduulista luodaan suorituskelpoinen prosessi (rakennetaan PCB ja sen viitteet kuntoon)
- Prosessin koodi- ja data-alueet ladataan muistiin, prosessi siirretään ready (Ready-to-Run) jonoon
- Eri tyyppejä
 - Absoluuttinen – aina samaan paikkaan muistia
 - Uudelleensijoitettava – joustava paikan valinta
 - Dynaaminen ajoaikainen – paikat vaihtelevat ajoaikana

-- Luennon -- -- loppu --

- Transistori
 - J. Bardeen, W.B. Shockley ja W. Brattain, Bell Labs, 1948
 - TX-0, MIT, 1956
- Integroitu piiri (ei enää johtoja)
 - Jack Kilby, Texas Instruments, 1958
 - Robert Noyce, Fairchild Semiconductor, 1959
 - IBM S/360, 1964

Nobel
1956

Nobel
2000

